

Betoog CDA Hoogeveen bij behandeling van jaarrekening 2018 van gemeente Hoogeveen

22 mei 2019

HET HUIS VAN DE FAMILIE HOOGEVEEN

In 2014 maakten we kennis met familie Hoogeveen. Een vader, moeder en drie kinderen, een gewoon gezin in Hoogeveen. Een gezin die af en toe in de problemen kwam en soms hulp nodig had. Via filmpjes van de familie konden onze inwoners leren hoe bepaalde zaken geregeld waren in Hoogeveen, met name in het Sociaal Domein.

Bij deze Jaarrekening hebben we ons als CDA afgevraagd of de gemeente ook van familie Hoogeveen iets kan leren. Want we zien in de Jaarrekening dat er behoorlijk wat financiële problemen zijn. En we hebben ons afgevraagd: Hoe gaat een gewoon gezin daar nu mee om?

Een gewoon gezin kijkt op haar rekening waar al het geld heen gegaan is en of dat anders moet in het volgende jaar. Als de gemeente de familie Hoogeveen zou zijn, dan zou de familie zich waarschijnlijk wel een hoedje schrikken bij een blik op de rekening. Er zijn behoorlijk wat zaken afgeschreven, zonder dat de familie al die rekeningen zelf bewust heeft goedgekeurd? Sommige rekeningen zijn bovendien behoorlijk vaag en de familie weet eigenlijk niet wat ze precies terug gekregen heeft voor die rekeningen. En zo blijkt dat de familie niet erg voorzichtig is omgesprongen met haar pincode. Maar liefst 250 personen bleken de pincode van de familie te kennen en dus ook gewoon betalingen te kunnen doen waar de familie zelf beperkt grip op had.

Daarom is onze vraag: Wie heeft de 'pincode' van de familie Hoogeveen'

Laten we kijken naar de 5 grootste problemen uit het huishoudboekje van de familie Hoogeveen. Samen zijn deze al 9 min. Het huisboekje ziet er als volgt uit:

HUISHOUBOEKJE VAN FAMILIE HOOGEVEEN

TOP	POST UIT HUISHOUBOEKJE?	TEGENVALLERS FAM. HOOGEVEEN
1	JEUGDZORG	€ 3.800 (+23%)
2	MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	€ 2.914 (+ 15%)
3	UITKERINGSREGELING	€ 988 (- 6%, MINDER BATEN)
4	INHUREN SWO	€ 803 (+6%)
5	OPBRENGSTEN PARKEERGELD	€ 540 (- 19% MINDER BATEN)

We kijken als gemeenteraad of het college (de regering van Hoogeveen) goed verantwoording heeft afgelegd en als er financiële tekorten zijn, dan kijken we of dat verwijtbaar is en/of of het college goede maatregelen neemt om dat te voorkomen. We beginnen onderaan:

1. Parkeergeld: familie Hoogeveen heeft last van zogenaamde 'algemene maatschappelijke tendensen'. Eind 2018 zijn de parkeertarieven verhoogd. Gelukkig heeft de wethouder ons beloofd dat we na de zomer nogmaals naar parkeerbeleid in Hoogeveen gaan kijken. Hoewel matig begroot, het college pakt dit probleem aan;
2. De samenwerkingsorganisatie met ambtenaren van Hoogeveen en de Wolden (de SWO), komt 1,1 hoger uit dan begroot. Hoogeveen betaald daar 8 ton van. Budget wat nodig is voor hogere kosten door vervanging ziekteverzuim. Ook deze post is te laag in geschat, maar wie kan ziekteverzuim inschatten? Het mag natuurlijk wel een stukje voorzichtiger. Ook zijn meer taken op gepakt dan waarvoor begroot was. Kortom kunnen we taken laten vallen of moeten ook kritisch kijken naar ons begrotingsproces. Dat hebben we in november 2018 bij de begroting ook al aangeven. Daarnaast is en blijft het college hard aan het werk om ziekte te voorkomen;
3. Uitkeringen: aantal is 41 gedaald naar 1294. Maar dat moet nog harder omdat wij minder geld van het rijk krijgen! Dat is deels probleem vanuit Den Haag, maar de gemeente Hoogeveen moet dus meer mensen aan het werk helpen;
4. Grootste tegenvallers zijn dan WMO en jeugdzorg. De sociale familie Hoogeveen heeft een groot tekort in het sociaal domein. In totaal dik 7 mln. van de 9 mln. Dus ons **tekort wordt voor 74%¹ door sociale uitgaven** veroorzaakt. De familie Hoogeveen heeft 23% meer aan jeugdhulp en 15% meer aan WMO uitgeven dan ze had begroot².

CDA vraagt zich af of de gemeente nog grip heeft op deze zaak? Hoogeveen vertrok in 2018 met een begroting van bijna NUL (238.000 plus). Halverwege 2018 zaten we op 6,3 mln. verlies (omslag van 6,5 mln.). Na 9 maanden zaten we op omslag van nog eens 1,2 mln. En na 4 kwartalen kwam er nog eens 1,5 mln. bij. Totaal 9,3 mln. daling ten opzichte van ons vertrekpunt!

Overigens is wat ons betreft **het exploitatietekort** niet de enige meter op het dashboard van de familie Hoogeveen! Wij vinden ook de **weerstandscapaciteit (algemene reserve) van groot belang, daar is nog waar weinig van over! Deze is in 2018 met 11 mln. gedaald! Dat is het exploitatietekort en zeg maar 'het ontsparen wat we met toestemming van de raad in 2018' hebben gedaan:**

- Dat is voor 2,2 mln Tamboer;

¹ 7,8 mln van totaal 10,6

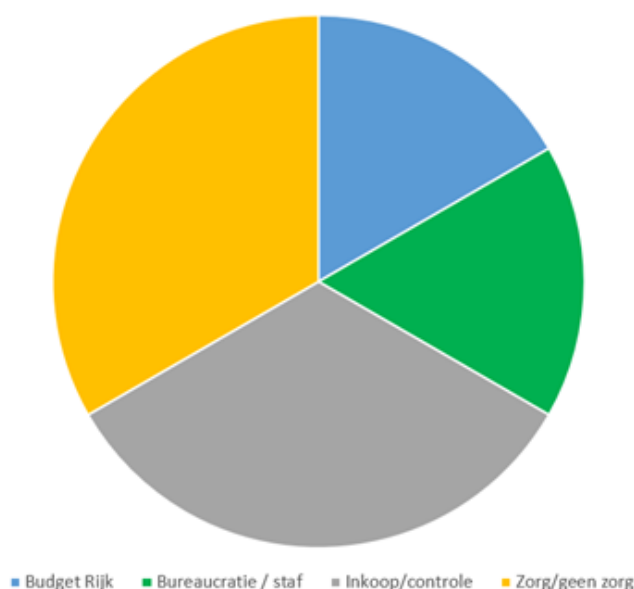
² Van totaal € 20 aan JZ en € 19 aan WMO.

- overigens ook 389k raadszaal. Daarover nog even een puntje: wel lezen in de JRR dat er 12k overgebleven is: dat is 32 stoelen....

Voorzitter, het CDA maakt zich ernstig zorgen over de gemeentelijke spaarrekening. Met name in het Sociaal Domein vragen wij af of we altijd wel zicht hebben op al onze uitgaven, laat staan of we er nog wel grip op hebben.

Wij vinden dat u als college de pincode moet afschermen! Ten behoeve van hen die de zorg echt nodig hebben. Wij zoomen daarom in op post no. 1. De jeugdzorg:

JEUGDZORG, OOK ZELF DOORPAKKEN!

We geven dus als Hoogeveen 20 mln. uit aan de jeugdzorg. In aantallen: met 16% van onze kinderen onder 18 jaar is iets. Met 1 op 6 kinderen is dus iets? We geven per zorgkind³ zo'n € 11.000 uit.....College moet zeer kritisch kijken naar alle oorzaken⁴.

Beste college, het is inmiddels bijna juni 2019! We hebben ook bij begroting 2019 jl. november ook aangeven: **let op uw saeck! En zorg voor oplossingen bij de juiste bron!** Uit die onderzoeken volgen 4 oorzaken, ga daar in Hoogeveen mee aan de slag:

1. Bureaucratie. Is 'horizontaal toezicht' in jeugdzorg mogelijk? Minder aanbieders? Minder zorgverleners bij één gezin?
2. Inkoop en controle. Te gek als er sprake is van up-coding. In de beantwoording van technische vragen spreekt u ook van druk omhoog. Dat is overvragen en daarmee doet men andere mensen die zorg nodig hebben tekort;
3. Vraag of we iets nu zorg of net geen zorg vinden. Keuzes maken wat we daar in Hoogeveen of Zuid-Drenthe voor definities voor hebben.

³ 1800 in Hoogeveen

⁴ Zie bijlagen onderzoek AEF en onderzoek Significant

4. Besparing in de Den Haag: VNG 750 van 3,7 mrd. Is 20%. Dus dat is ook ongeveer wat wij verwachten uit Den Haag. Wij spreken wekelijks met CDA-woordvoerder Rene Peters (maandag hebben onze volgende afspraak met hem) en hij met Hugo de Jonge: voor ons is het duidelijk: wij verwachten een bijdrage uit Den Haag maar dat is niet/nooit voldoende!

CDA onderstreept daarbij de volgende punten:

1. Houdt de WMO en de jeugdzorg beschikbaar door uitwassen uit te bannen. Dat is ook onze verantwoordelijkheid als gemeente. Juiste zorg moet verleend worden en mag niet uitgehold worden door bureaucratie of verdienmodellen.
2. Veel waardering voor de hardwerkende zorgverlener! CDA Hoogeveen waardeert uw inzet hogelijk!

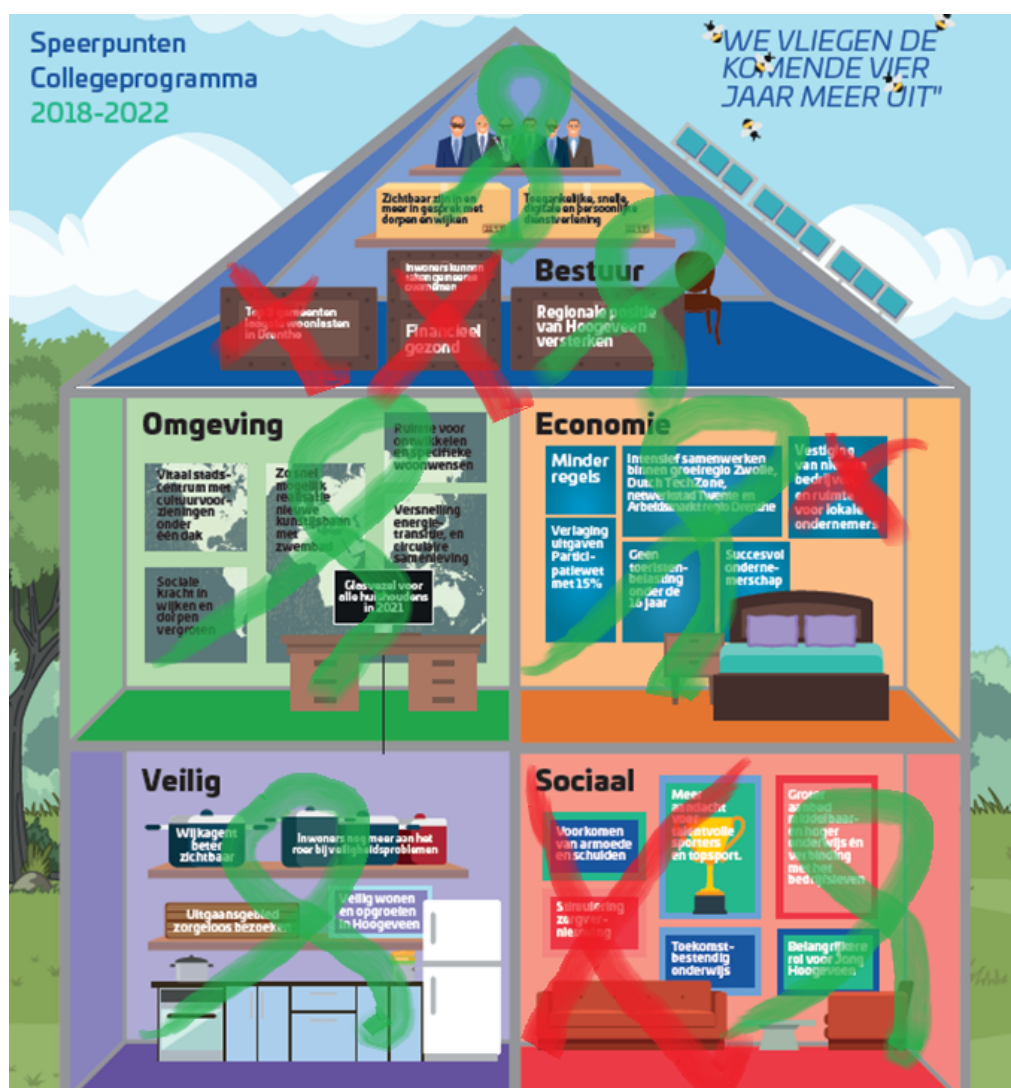
CDA roept dan ook **lessen te leren van uit jaarrekening 2018**: CDA Hoogeveen wil graag expliciet van raad en college horen

Raad:

- Bent u het met ons eens dat de gemrap I en II afzonderlijk geagendeerd worden voor een raadsvergadering? Zo ja, dan zullen wij dat bij het presidium van de raad aanvragen.

En het college:

1. Kunt u toezeggen dat de Gemrap's compleet en transparant zijn. Dat uw afwegingen en aannames duidelijk zijn. En dat wij deze tijdig (minimaal 1 week) voor de vergadering ontvangen? Kunt u daarin goed onderbouwd aangeven wat de verwachte resultaat 2019 zal zijn;
2. Ten tweede: Kunt u afzonderlijk in beeld te brengen de situatie rondom nut/noodzaak/status bestemmingsreserves en stille reserves. Rekening houdende met de herijking gemeentefonds 2020/2021 (zit Hoogeveen al bij de 100 pilot-gemeenten?). En daar afzonderlijk verslag over te doen aan de raad. Liefst voor de begroting 2020 of voordat investeringen > 5 mln. aangenomen.
3. En ten aanzien van jeugdzorg:
 - 18 juni heeft u uw analyse klaar, wanneer kunnen we maatregelen verwachten?
 - Kunt u toezeggen dat u zich niet zult neerleggen bij wat de 'weeffout' in het stelsel wordt genoemd?
 - Kunt u toezeggen dat u
 - bureaucratie zult minimaliseren,
 - inkoopprocedures gaat aanscherpen,
 - aantal leveranciers kritisch tegen het licht gaat houden,
 - up-coding tegen zult gaan en
 - zorg niet alleen scherp gaat definiëren u ook de leveranciers die deze definities niet waarmaken gaat afvoeren?
 - Tenslotte daadwerkelijk levering van goede zorg gaat vaststellen.

Kamer voor kamer:

Zolder	Het dak lekt. Maar er zijn dus ook goede punten op de zolder, college op pad. Regionale netwerken en lobbyen voor meer geld wordt breed opgepakt.
Studeerkamer	Noemen <ul style="list-style-type: none"> Nieuwe rondweg Inbreiding Hollandscheveld met nieuwe woningen

	<ul style="list-style-type: none"> • Waterstofwijk Nijstad • Stadscentrum opknappen • Start gemaakt met lobby A48 (Drenthe-Twent) dankzij initiatief van CDA-er Peter Koekoek (Een voorbeeld van nieuw drechts denken!)
Slaapkamer	Economie: we hebben veel kavels beschikbaar. Met een mooie rondweg d'r om heen. Daar moet gas opgegeven worden. Meer verkopen en daarmee meer geld op de spaarrekening!
Keuken	Positief; <ul style="list-style-type: none"> • Goed functionerend cameratoezicht • Minder overlast in Hoogeveen / • Veiliger gevoel
Woonkamer	<p>De kamer 'sociaal' is net al behandeld, maar ook daar zijn in deze 'kamer' ook goede punten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoogeveen on Stage, 750 VMBO-jongeren in contact met bedrijven. En ook ontwikkeling van Jong Hoogeveen. Bezoek aan Leeds en lesse die in Hoogeveen breed en vol enthousiasme worden opgepakt. Daarmee werken we ook aan het terugdringen van de kosten van de jeugdzorg! En belangrijke aan de ontwikkeling van Hoogeveen! • Ook een positief punt is de start van platform financiële zelfredzaamheid. • Mooie prijs voor de Hoogeveense bibliotheek! <p>Wij denk wel dat integratie tussen mobility mentoring, jong Hoogeveen en de vele vrijwilligersorganisatie een zeer goede zaak zou zijn. We spreken ook waardering uit voor vrijwilligers van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stichting Schuldhulpmaatje, • Humanitas • Kerken (diaconieën) • Stichting leergeld • Al die vrijwilligers die zich inzetten tegen de gevolgen armoede.
Het huis van Hoogeveen	Het dak lekt, de woonkamer matig ingericht, maar er vinden ook veel goede zaken plaats! Er blijft dus <u>nog veel werk aan de winkel</u> in het Huis van Hoogeveen.

Ten slotte stond ik stil bij de wijze van 'verantwoorden' dat kon beter. Zie daarvoor een apart bericht.

Erik-Jan Kreuze

Vz. CDA Fractie Hoogeveen